

De la poesia al teatre

Magdalena Serra Capó

Es tracta de donar a conèixer i treballar amb els alumnes alguns dels textos poètics més populars de Costa i Llobera i Joan Alcover i llavors, si és possible, fer-ne un muntatge poeticoteatral. Si de retruc, hi voleu treballar algun altre membre de l'Escola mallorquina, basta que l'inclogueu a la selecció. Aquest mètode es pot aplicar a diferents nivells amb les adaptacions que siguin oportunes, tot i que crec que pot funcionar especialment bé, per als alumnes dels darrers cursos de primària i tota la secundària obligatòria.

Seria ideal que fos una activitat que implicàs més d'un departament, però com que això depèn de factors molt complexos i que varien segons la realitat i els costums de cada centre, ho plantejaré com a feina que es pot treballar des d'un sol departament.

Vet aquí les passes que podrien seguir-se:

1. *Escalfament*. És el moment de parlar-los de l'Escola mallorquina, de Miquel Costa i Llobera i de Joan Alcover. Donau-los quatre dades generals i que n'hagin de cercar més informació. Poden usar tant mètodes tradicionals i clàssics (enciclopèdies, manuals de literatura...) com mètodes més actuals (recerca per Internet). Es tracta que, com a mínim sàpiguen situar-los dins el context històric i geogràfic. Segons el nivell, treballau l'aspecte que més us interessi (vida, producció poètica, context literari...).
2. *Antologia*. Ara haureu de triar quins són els poemes que us interessa treballar. En feis un petit dossier i el repartiu als alumnes. Donau-los l'opció que hi afegesquin el poema que vulguin dels autors. A continuació, heu de fer llegir els poemes, de manera individual o col·lectiva. Feis els aclariments que calguin (de lèxic, de significat, de rima, de mètrica, de recursos...). Treballau-hi els aspectes que segons el nivell, més us interessin.

“És el moment de demanar-los que facin una versió lliure del text que han estudiat. Que deixin volar la seva imaginació.”

3. *Memorització*. És l'hora de fer-los triar un text dels que heu inclòs dins l'antologia. L'han d'estudiar de memòria. Si és molt llarg o si simplement ho creieu oportú, donau l'opció que l'estudiïn per parelles o en petit grup (2-3). Convé que els doneu un marge de temps suficient perquè el puguin aprendre de memòria. Millor que no en repetesquin cap però si n'hi ha algun de repetit, no fa res. Fixau la sessió per a la qual han de saber-lo de memòria. El dia en qüestió, aprofitau per posar nota, això sempre és un estímul per als més aplicats.

4. *Versions lliures*. És el moment de demanar-los que facin una versió lliure del text que han estudiat. Que deixin volar la seva imaginació. Demanau-los idees, i si no en tenen cap, que les expressin d'alguna d'aquestes formes:

contentstristosbeguts
càmera ràpidacàmera lentasexis
cerebralsdigestiusvolàtils
esportistes“passotes”afectuosos
sense paraulescantant òperareturant
sorpresosenfadatsamb llenguatge de sords
fent un esportfent gimnàsticareproduint les lletres
suant moltpixant-seamb una abella devora
amb música de fonsamb ajuda d'un projector d'imatges	
amb accent francès, anglès, alemany, rus,	sudaca...	
amb acompanyament musical en directe (guitarra, piano, violí...)	a ritme de tango, de “hip hop”, de vals, de rock, romàntic.	
amb la tècnica del teatre negre		
amb imatges a l'estil d'un moix, d'un ca, d'una serp...		
amb titelles (confeccionats, o no, per ells mateixos)		
amb ombres		

Foto cedida per Josep Antoni Calvo

(...) Que triïn l'opció que vulguin, però el dia que concreteu han de representar la versió lliure que hagin preparat davant la resta de companys. Podeu aprofitar per tornar a posar nota.

5. Muntatge.

Opció 1: Ja teniu el material necessari per fer un muntatge: feis una selecció de les versions lliures i de les literals més reeixides. Feis un esbós de guió. Establiu l'ordre que creieu més oportú i prepareu una seqüenciació. Ordenau per classes, o per poemes o per autor. Intentau implicar els alumnes més responsables en les tasques d'ajudant de direcció. Als més trullosos, donau-los feines més manuals. Implicau els més tímids en les versions de teatre negre (perquè hi col·laboren i no se'ls veu).

“...es tracta de llegir-los un poema i ells han de recrear (amb gestos, paraules, moviments, ball...) la història que explica o que els suggereix.”

Opció 2: Si ho preferiu, hi hauria també la possibilitat de fer el muntatge només a partir d'un, de dos o de tres poemes de Costa i/o Alcover. Que els recitin de tantes maneres com se'ls ocorri, canviant el ritme, la situació, el to... En aquest cas els serà especialment útil perquè agafin idees, que els repartiu un dossier dels *Exercicis d'estil* de Raymond Queneau, (Ed Quaderns Crema). Per si no el coneixeu, l'autor explica la mateixa història gairebé de 100 maneres diferents. En llegiu algunes mostres dins l'aula i intentau que entenguin què està fent l'autor. És el moment de dir-los que el que se'ls demana és que facin una cosa semblant però amb textos escrits per Costa o /i Alcover.

Existeix el risc que surti un muntatge una mica reiteratiu, però pot donar molts bons resultats des del punt de vista teatral, si són originals.

Opció 3. El muntatge, el podeu fer també aprofitant el treball que realitzin els vostres alumnes, a partir de la lectura feta a classe d'algun poema de Costa i/o Alcover. És a dir, es tracta de llegir-los un poema i ells han de recrear (amb gestos, paraules, moviments, ball...) la història que explica o que els suggereix.

Opció 4. Si voleu que el muntatge quedi més didàctic, podeu incloure-hi un narrador que vagi explicant pinzellades de la vida dels autors.

6. *Decorats.* La meva recomanació és que, sobretot si no comptau amb l'ajut de ningú més, utilitzeu un decorat molt senzill: a pèl (sense res damunt l'escenari), uns llençols pintats, unes capses, o elements molt i molt bàsics (taula i cadira, faristol...). Podeu fer que els alumnes mateixos facin de decorat. Feis que s'ajudin i col·laborin entre ells. Així el grup, funcionarà millor.
7. *Assajos.* És l'hora de donar forma lineal i cohesió als textos. Elaborau el guió que els servirà de referència i anau-lo retocant i rectificant a mesura que se'ls vegi més segurs. Donau-los el missatge que no anirà a escena res que no estigui ben treballat. És convenient que faceu els assajos fora d'horari de classe (a no ser, que disposeu del grup a l'Optativa de Teatre i pugueu aprofitar-hi les hores per fer-ho).

Foto cedida per Antònia Lladonet

8. *Vestuari.* No cal que us compliqueu en aquest aspecte. Feis-los vestir tots d'un color (o tots blancs, o tots negres, o vermells...) i donau-los l'opció de cercar 2 o 3 complements que els ajudin a donar vida a la seva interpretació (un capell, un mocador, un peluix, una corda...)
9. *Programa.* Si podeu, prepareu un petit programa de mà que serveixi d'ajuda a l'espectador. Si teniu algun alumne que dibuixi bé, intentau implicar-l'hi.
10. *Estrena.* Tria en quin lloc i en quines dates podeu presentar el treball. Si podeu, intentau que els espectadors sàpiguen de què va l'espectacle que van a veure.

Si arribau fins aquí, i aconsegiu que els vostres alumnes hagin conegut l'obra poètica de Miquel Costa i Llobera i Joan Alcover i, a més, aconsegiu que s'ho passin bé preparant el muntatge, us ben assegurat que no us penedireu del temps que hi haureu invertit. □

GlobaTEL

SERVICIOS INTEGRALES DE TELEFONIA

GlobaTEL

**ASSESSOR DE LES
TELECOMUNICACIONS DE L'STEI
I LÍDERS EN EL SECTOR DE
TELECOMUNICACIONS EN:**

- OPERADORS DE TELEFONIA FIXA I MÒBIL
- CENTRALETES TELEFÒNIQUES
(DISTRIBUÏDOR OFICIAL DE PANASONIC)
- SMS
- XARXES ESTRUCTURADES
- XARXA INTEL·LIGENT (902 I 807)
- AMPLE DE BANDA (LMDS) SIMÈTRIC

902 999 696 / www.globatel.net